

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA O TRANSPARENTNOSTI PRAVOSUĐA

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE

Istraživanje je dio projekta "Otvorena pravda", koji Centar za građansko obrazovanje (CGO) sprovodi uz finansijsku podršku Ministarstva pravde

Metodologija istraživanja

Realizacija: Terensko istraživanje sprovedeno u periodu od 09 - 14. 04. 2019.

Uzorački okvir: Populacija Crne Gore 18+

Veličina uzorka: 1030 ispitanika

Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak

Tip uzorka: Jedinica prve etape: Teritorija biračkih mjesta

Jedinica druge etape: Domaćinstva (SRSWoR – slučajnim korakom)

Jedinica treće etape: Ispitanici u okviru domaćinstva

Tip istraživanja: Omnibus, terenski upitnik prosječne dužine 45 minuta

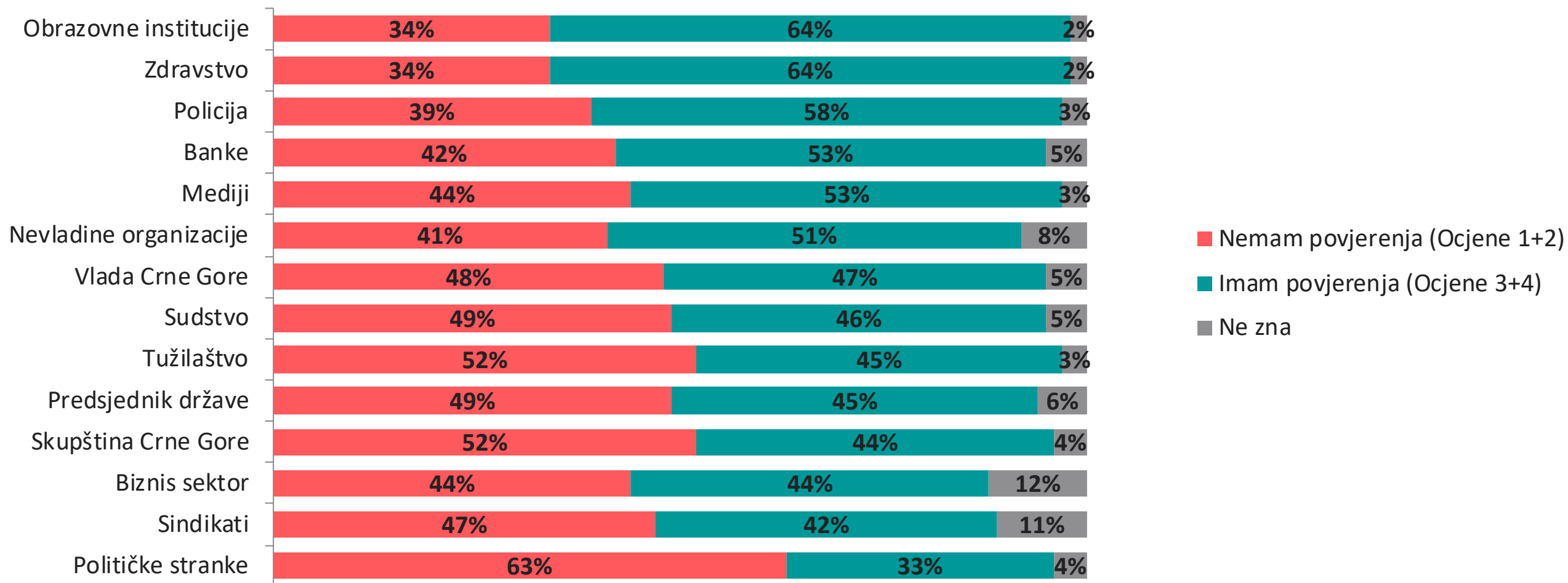
Mjesta istraživanja: 17 gradova u Crnoj Gori, 130 teritorija biračkih mjesta, gradske, prigradske i seoske životne sredine

Poststratifikacija: Po polu, godinama i regionu

Greška: $\pm 1.33\%$ za pojave sa incidencom od 5%
 $\pm 2.64\%$ za pojave sa incidencom od 25%
 $\pm 3.05\%$ za pojave sa incidencom od 50% (marginalna greška)

Povjerenje u institucije

POVJERENJE U INSTITUCIJE KOJE SMO PONOVO MJERILI JE NA LINIJI NAŠIH PRETHODNIH ISTRAŽIVANJA, UZ OSCILACIJE U OKVIRU STATISTIČKE GREŠKE. TAKO, GRAĐANI CRNE GORE NAJVIŠE POVJERENJA IMAJU U OBRAZOVNE INSTITUCIJE I ZDRAVSTVO, DOK UBJEDLJIVO NAJMANJE POVJERENJA IMAJU U POLITIČKE STRANKE I SKUPŠTINU ŠTO UKAZUJE NA TRAJUĆU KRIZU POSTOJEĆE REPREZENTATIVNE DEMOKRATIJE.

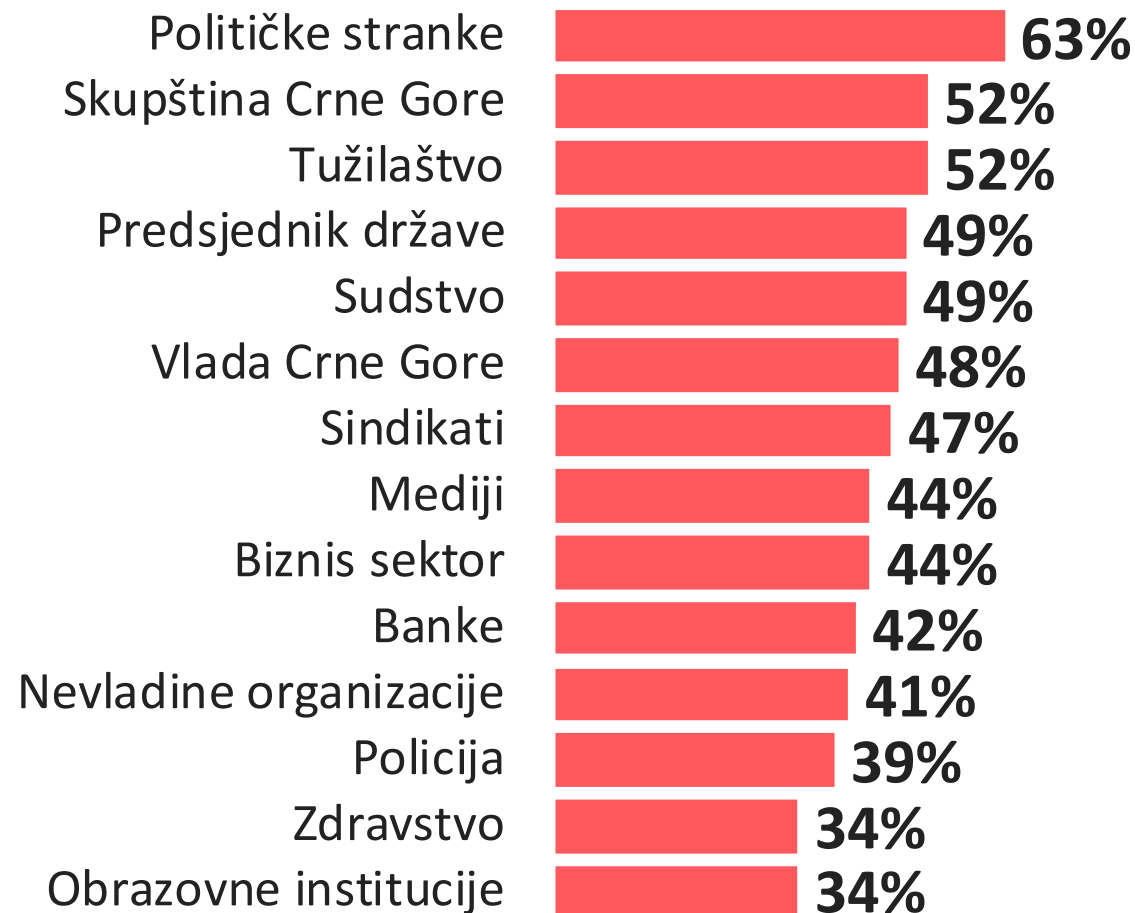
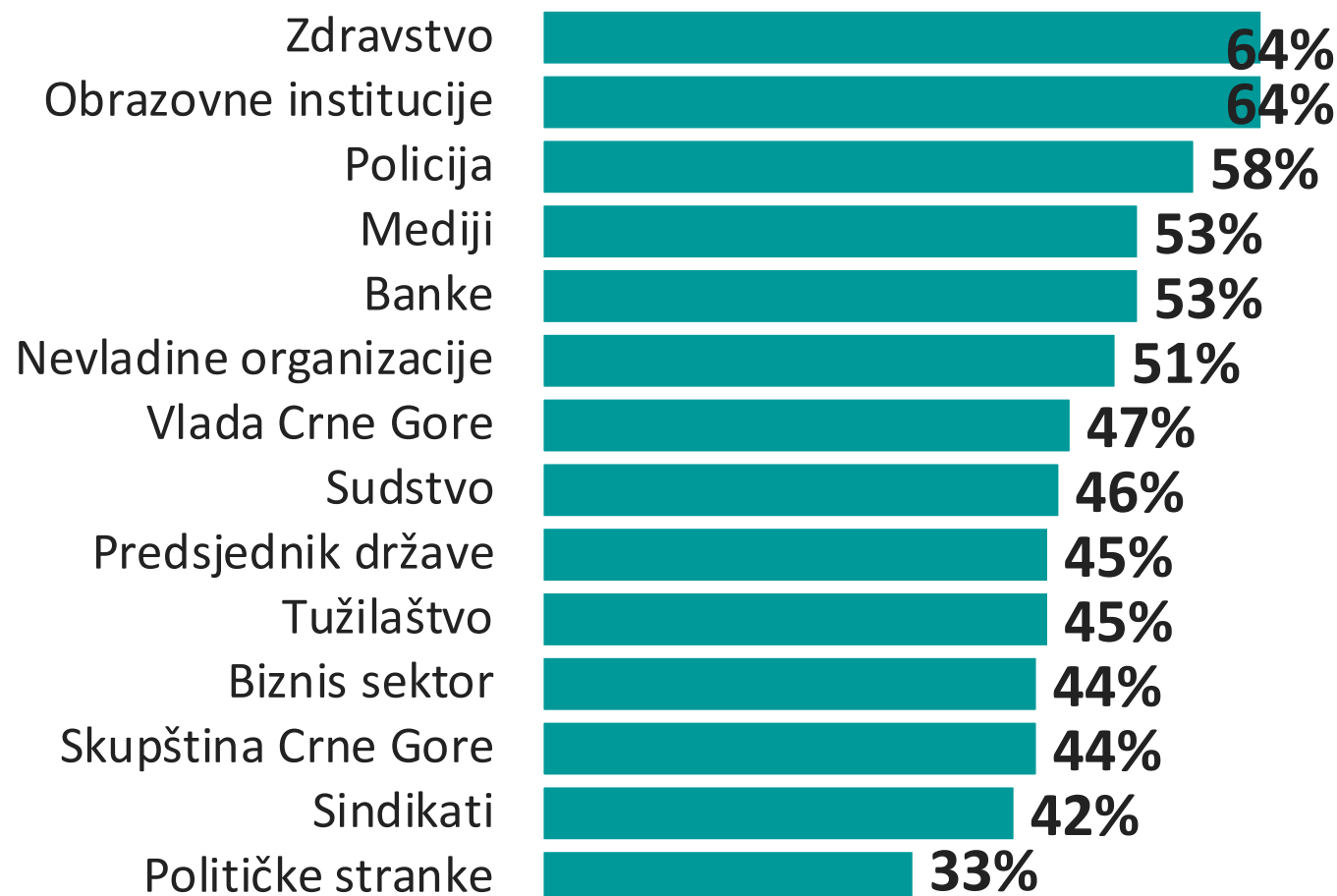

Baza: Ukupna ciljna populacija

Koliko vjerujete svakoj od navedenih institucija? Ocijenite na skali od 1 do 4, gdje 1 znači da uopšte nemate povjerenja u tu instituciju, a 4 da imate veoma veliko povjerenje u tu instituciju.

Povjerenje u institucije

NAKON ZDRAVSTVA I OBRAZOVNIH INSTITUCIJA, NAJVEĆI ZBIR POVJERENJA IMAJU POLICIJA, MEDIJI, BANKE I NEVLADINE ORGANIZACIJE. NAJMANJI STEPEN POVJERENJA GRAĐANI IMAJU U POLITIČKE STRANKE, SKUPŠTINU CRNE GORE, A ZA NJIMA SLIJEDE TUŽILAŠTVO, PREDsjedNIK DRŽAVE, SUDSTVO I VLADA.

■ Nemam povjerenja (Ocjene 1+2)

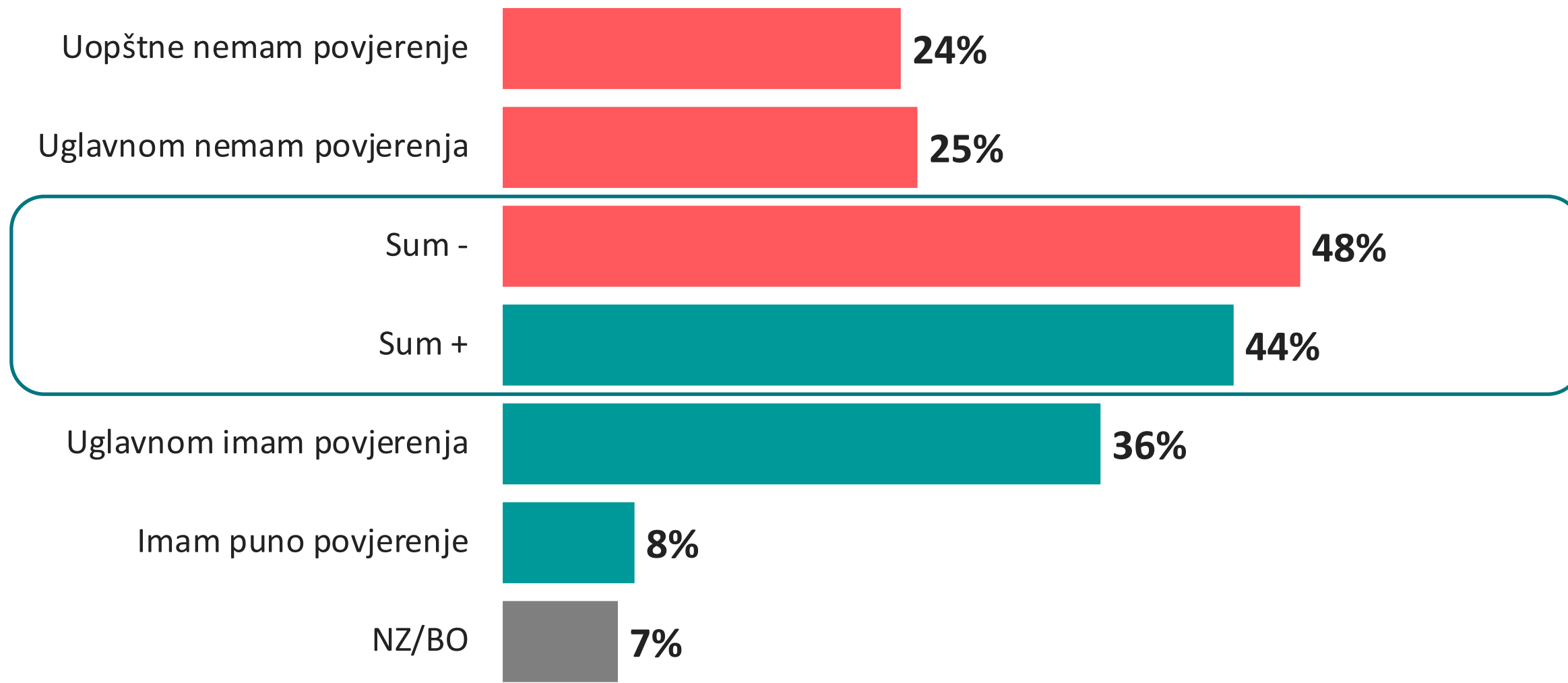
■ Imam povjerenja (Ocjene 3+4)

Baza: Ukupna ciljna populacija

Imam povjerenja (Ocjene 3+4) - Koliko vjerujete svakoj od navedenih institucija? Ocijenite na skali od 1 do 4, gdje 1 znači da uopšte nemate povjerenja u tu instituciju, a 4 da imate veoma veliko povjerenje u tu instituciju.

Povjerenje u aktuelni pravosudni sistem Crne Gore

STAV JAVNOSTI PO PITANJU POVJERENJA U AKTUELNI PRAVOSUDNI SISTEM CRNE GORE JE DONEKLE PODIJELJEN, ALI IPAK NEŠTO VEĆI UDIO GRAĐANA NAVODI DA NEMA POVJERENJA U PRAVOSUĐE.

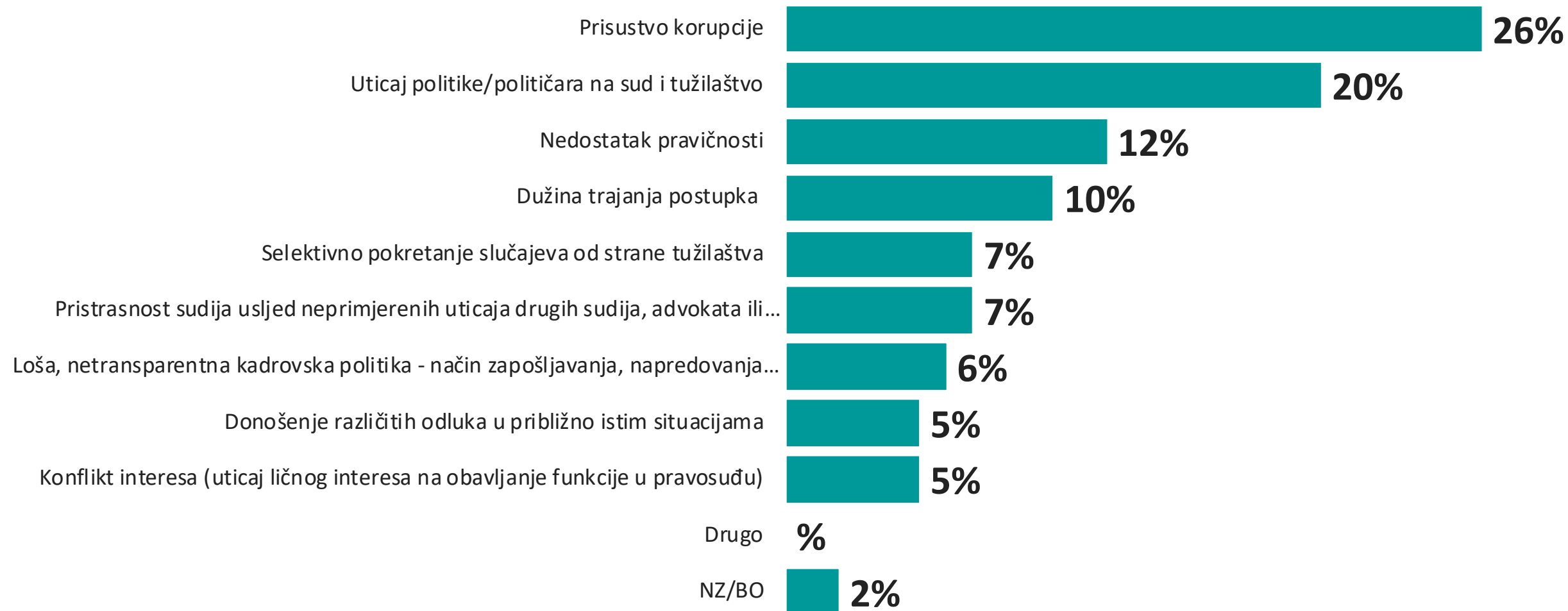

Baza: Ukupna ciljna populacija

Koliko povjerenja imate u aktuelni pravosudni sistem u Crnoj Gori?

Primarni razlozi za nepovjerenje u pravosudni sistem u Crnoj Gori

KAO PRVI RAZLOG ZA NEPOVJERENJE SVAKI ČETVRTI ISPITANIK NAVODI PRISUSTVO KORUPCIJE, SVAKI PETI UTICAJ POLITIKE I POLITIČARA, A SVAKI DESETI NEDOSTATAK PRAVIČNOSTI.

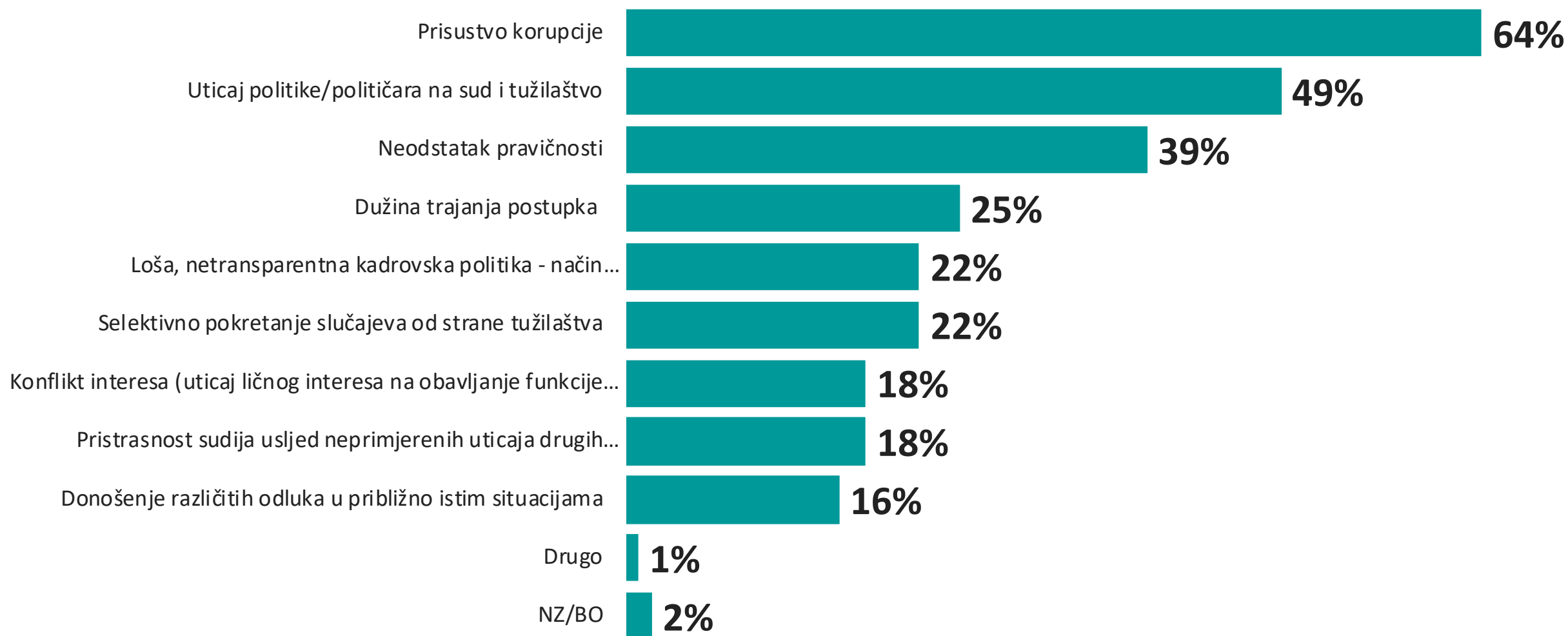

Baza: Oni koji nemaju povjerenja u pravosudni sistem u Crnoj Gori, N=499

Koja su tri glavna razloga zbog kojih nemate povjerenje u pravosudni sistem u Crnoj Gori?

Svi razlozi za nepovjerenje u pravosudni sistem u Crnoj Gori

KADA SU U PITANJU SVI RAZLOZI ZA NEPOVJERENJE, TAKOĐE SE IZDVAJAJU PRISUSTVO KORUPCIJE, UTICAJ POLITIKE/POLITIČARA I NEDOSTATAK PRAVIČNOSTI, ALI JE U SKALI VIŠOČIJE RANGIRANA I LOŠA KADROVSKA POLITIKA.

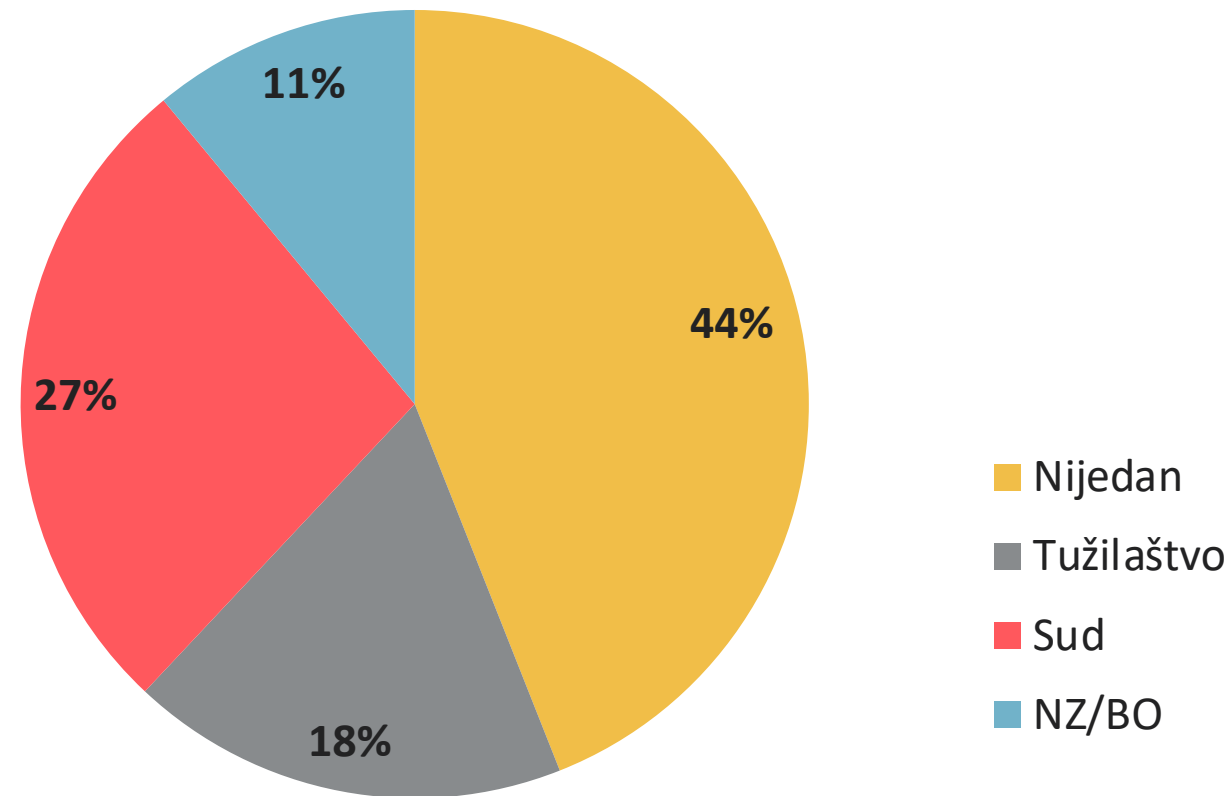

Baza: Oni koji nemaju povjerenja u pravosudni sistem u Crnoj Gori, N=499

SVI RAZLOZI - Koja su tri glavna razloga zbog kojih nemate povjerenje u pravosudni sistem u Crnoj Gori?

Pravosudna institucija sa najviše povjerenja

SUDSTVU GRAĐANI ZNAČAJNO VIŠE VJERUJU NEGO TUŽILAŠTVU, UZ NAPOMENU DA SKORO POLOVINA GRAĐANA NE VJERUJE NIJEDNOJ PRAVOSUDNOJ INSTITUCIJI.

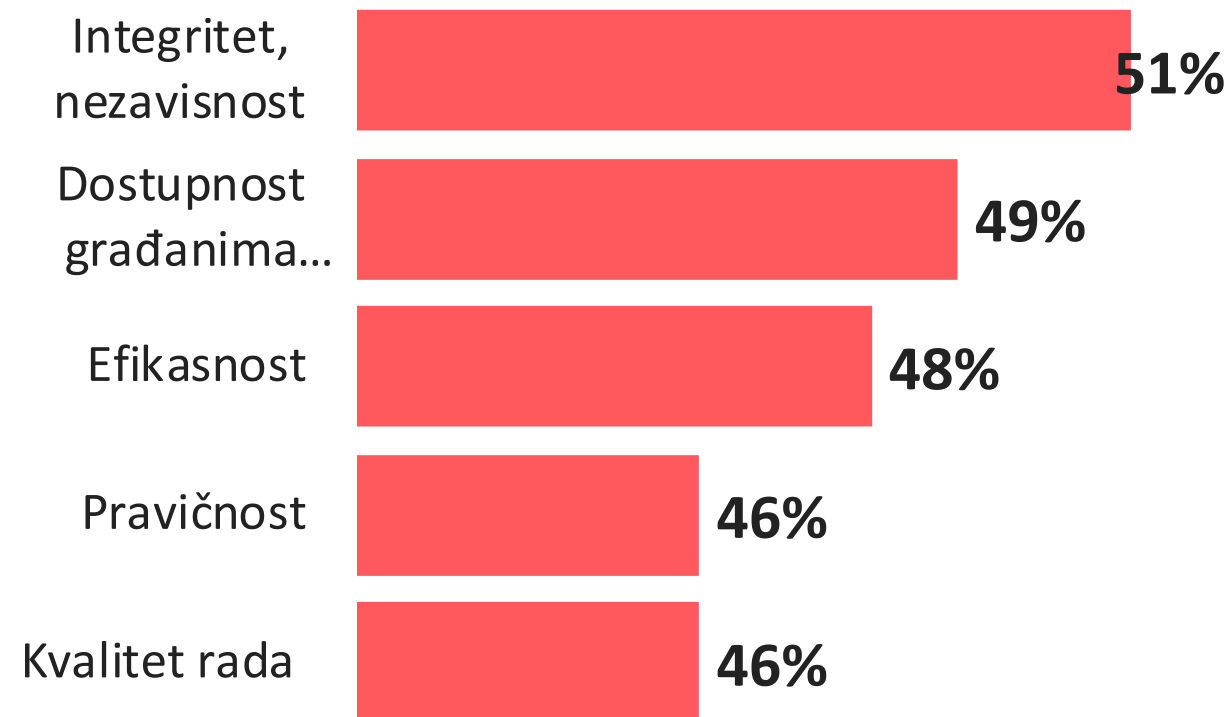
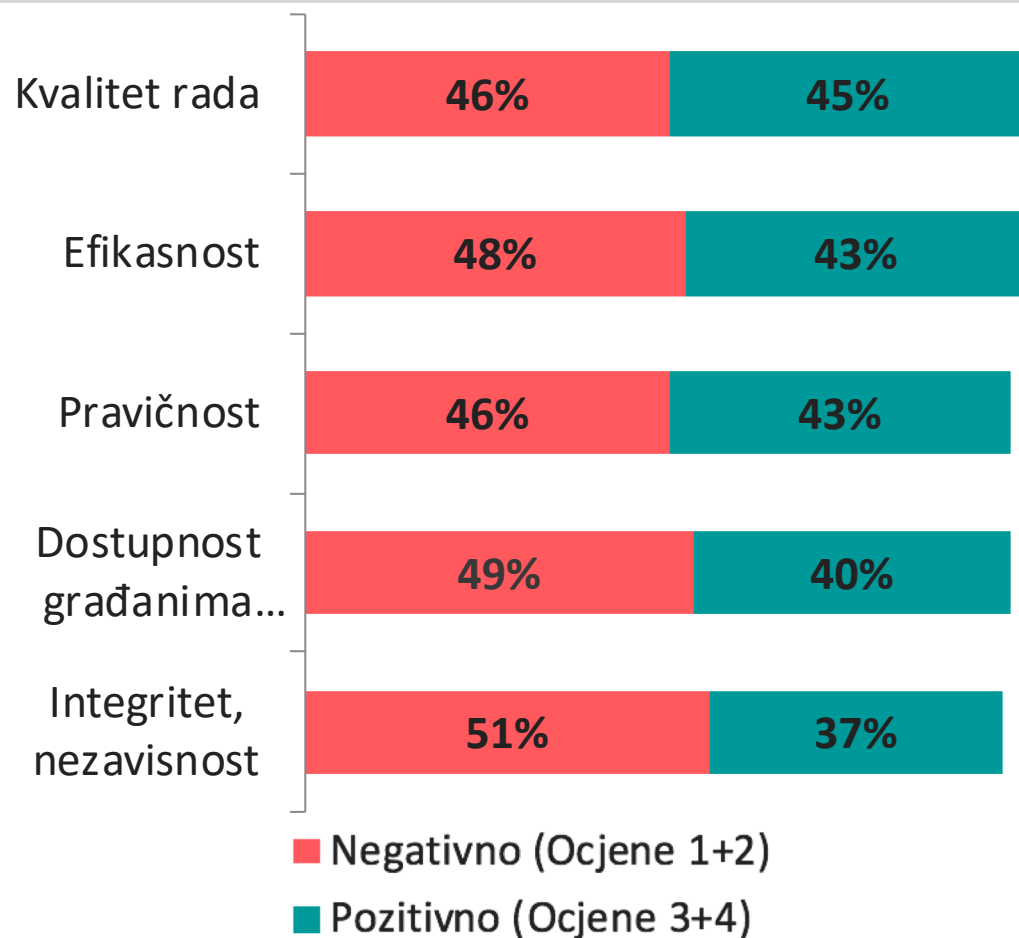

Baza: Ukupna ciljna populacija

A u koju pravosudnu instituciju imate najviše povjerenja?

Ocjena sudova u Crnoj Gori

KADA JE RIJEČ O POJEDINAČNIM SEGMENTIMA RADA SUDA, OCJENE SU PODIJELJENE. UBJEDLJIVO NAJLOŠIJE JE OCIJENJEN INTEGRITET SUDOVA KOJI SVAKI DRUGI ISPITANIK VIDI NEGATIVNO, ZATIM DOSTUPNOST, EFIKASNOST A NEŠTO BLAŽE KVALITET RADA I PRAVIČNOST.

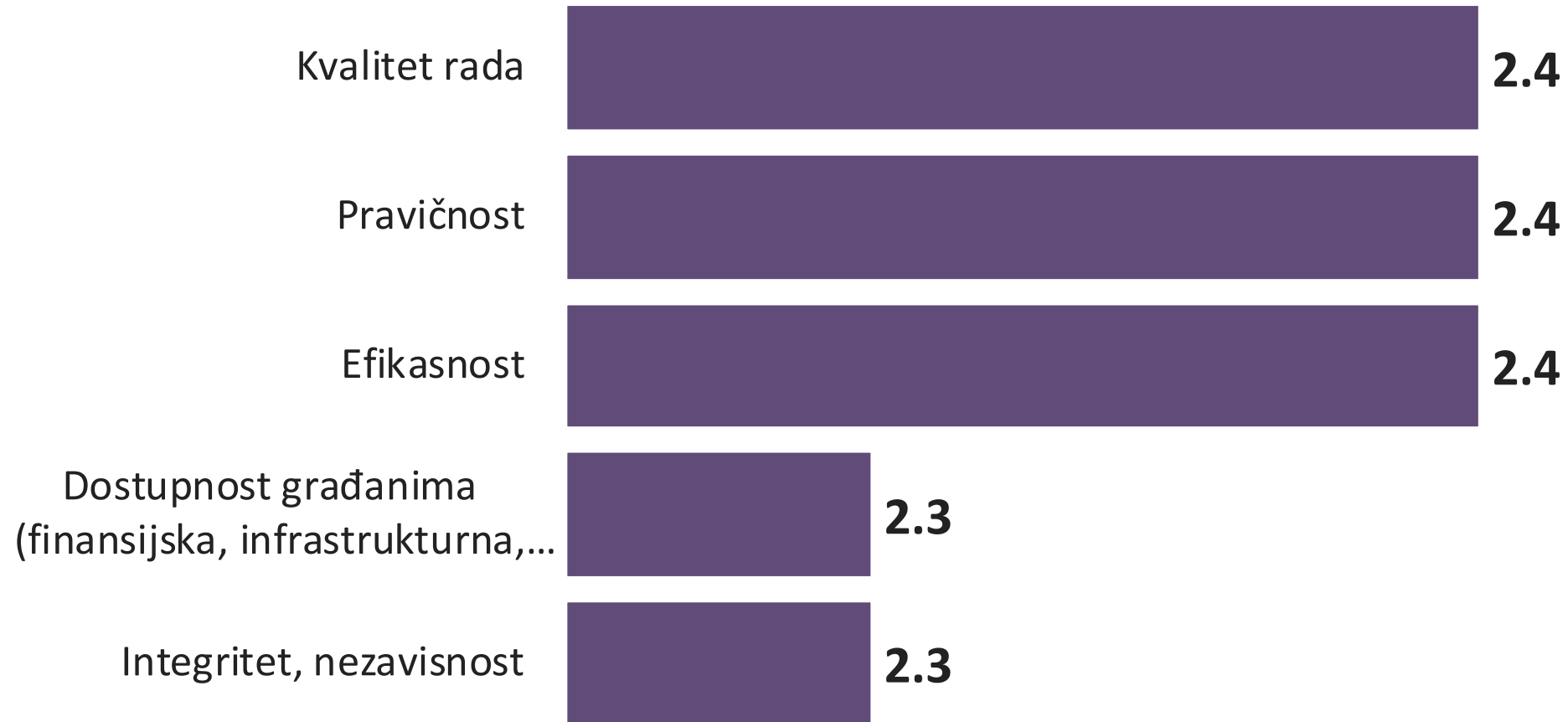

Baza: Ukupna ciljna populacija

Kako ocjenjujete sljedeće aspekte SUDOVA u Crnoj Gori u posljednjih nekoliko godina? Molim Vas koristite skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno.

Prosječna ocena aspekta sudova

KVALITET RADA, PRAVIČNOST I EFIKASNOST DOBIJAJU NAJVEĆU PROSJEČNU OCJENU

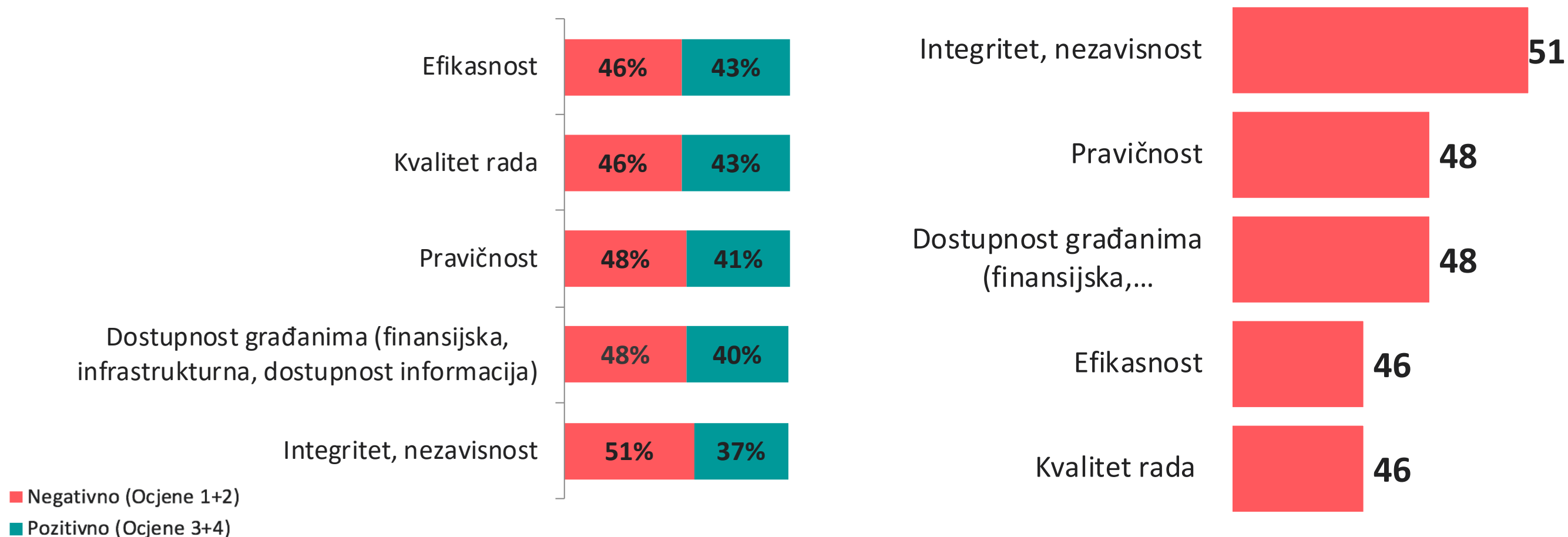

Baza: Ukupna ciljna populacija

Kako ocjenjujete sljedeće aspekte sudova u Crnoj Gori u posljednjih nekoliko godina? Molim Vas koristite skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno.

Ocjena tužilaštva u Crnoj Gori

SLIČNO KAO I KOD SUDOVA, NAJLOŠIJE OCIJENJENI ASPEKT JE TAKOĐE INTEGRITET I NEZAVISNOST TUŽILAŠTVA, A SLIJEDI DOSTUPNOST, PRAVIČNOST, DOK SU EFIKASNOST I KVALITET NEŠTO BOLJE PERCIPIRANI.

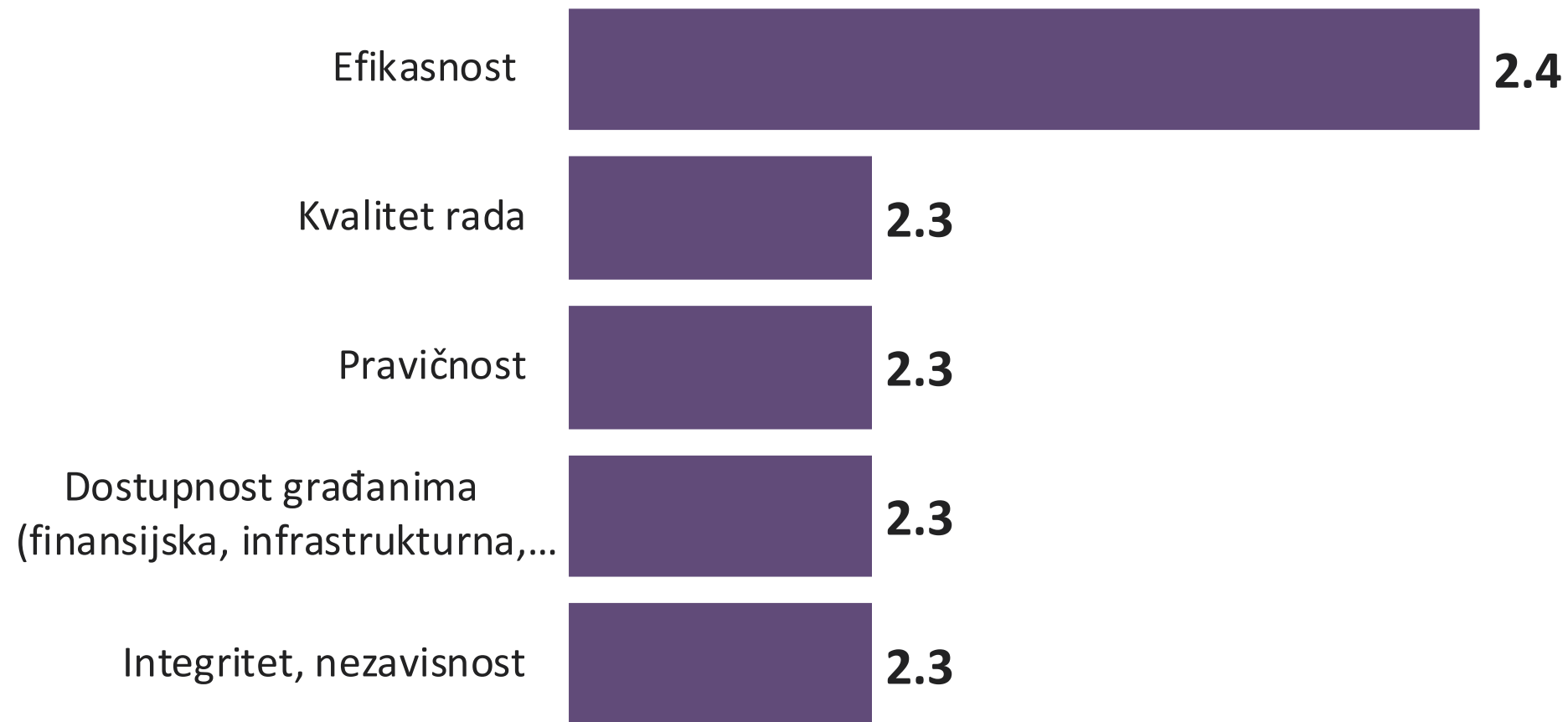

Baza: Ukupna ciljna populacija

Kako ocjenjujete sljedeće aspekte TUŽILAŠTVA u Crnoj Gori u posljednjih nekoliko godina? Molim Vas koristite skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno.

Prosječna ocjena aspekta tužilaštva

KADA JE RIJEČ O PROSJEČNOJ OCENI, EFIKASNOST SE DONEKLE IZDVAJA OD OSTALIH

Prosječna ocjena - Kako ocjenjujete sljedeće aspekte TUŽILAŠTVA u Crnoj Gori u posljednjih nekoliko godina? Molim Vas koristite skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno.

Baza: Ukupna ciljna populacija

Transparentnost kao komponentata pravosudnog sistema

ISPITANICI VIDE NOTARSKU I ADVOKATSKU KOMORU KAO NEŠTO TRANSPARENTNIJE, DOK U ODNOSU PREMA SUDSTVU I TUŽILAŠTVA PREGOVLAĐUJU NEGATIVNE OCJENE.

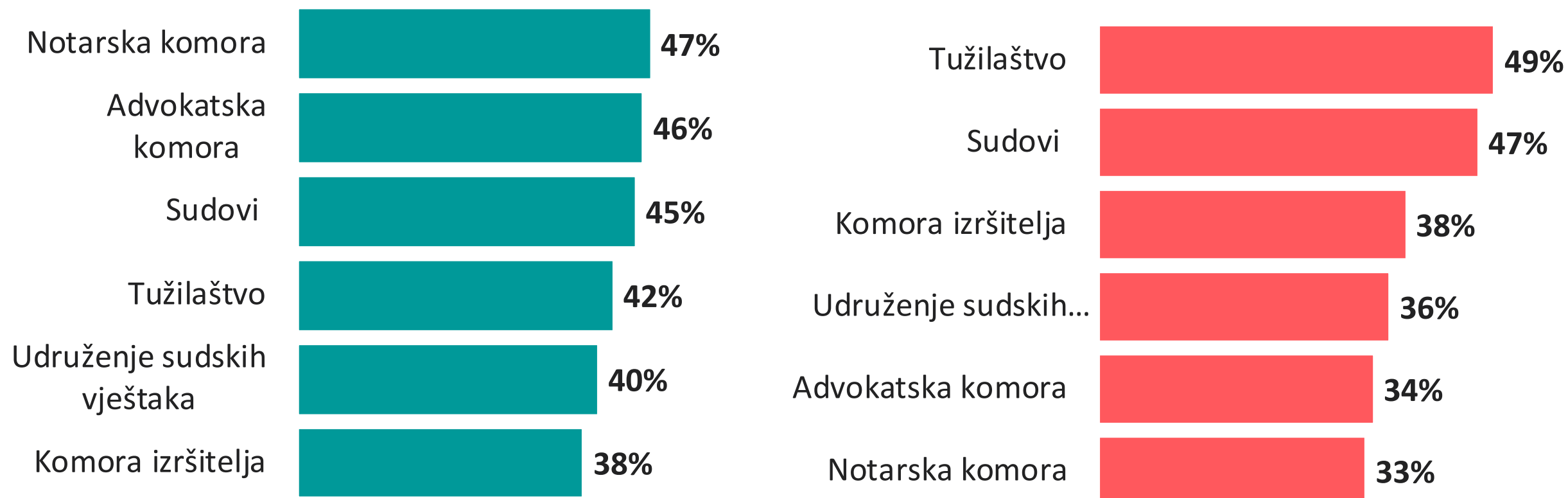

Naredna pitanja se odnose na različite komponente pravosudnog sistema. Kako ocjenjujete transparentnost svake od njih koristeći skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Transparentnost kao komponenta pravosudnog sistema

GRAĐANI NAJOTVORENIJIMA OCJENJUJU RAD NOTARSKJE I ADVOKATSKE KOMORE, A NAJNEGATIVNIJIM SE U OVOM SEGMENTU OCJENJUJU RAD TUŽILAŠTVA I SUDSTVA

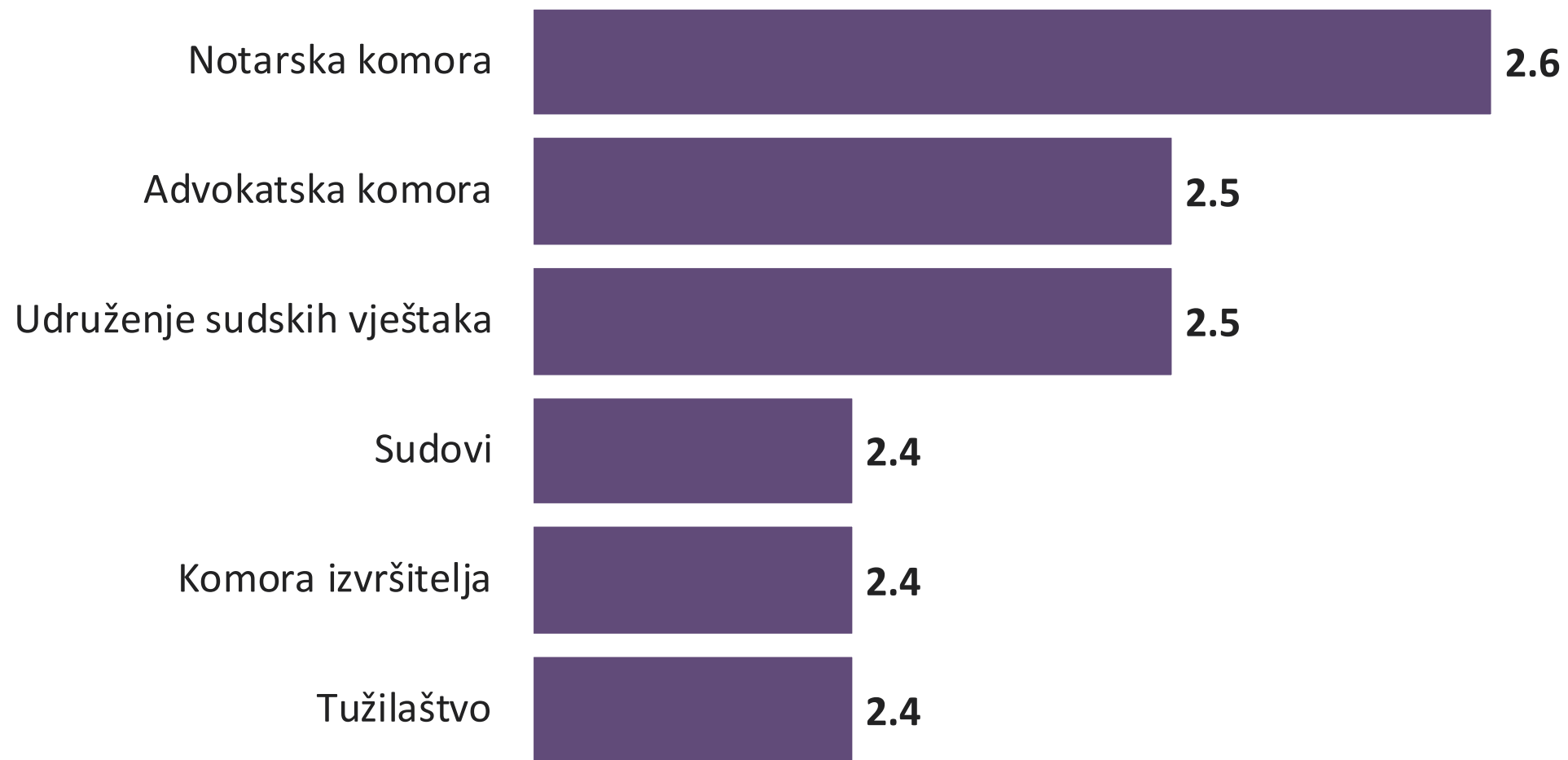

■ Negativno (Ocjene 1+2)
■ Pozitivno (Ocjene 3+4)

Pozitivno (Ocjene 3+4) - Naredna pitanja se odnose na različite komponente pravosudnog sistema. Kako ocjenjujete transparentnost svake od njih koristeći skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Transparentnost kao komponentata pravosudnog sistema – prosječne ocene

Prosječna ocjena - Naredna pitanja se odnose na različite komponente pravosudnog sistema. Kako ocjenjujete transparentnost svake od njih koristeći skalu od 1 do 4, gdje 1 znači veoma negativno, a 4 znači veoma pozitivno?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Prisutnost nesavjesnih postupaka u pravosuđu

VEĆINA GRAĐANA SMATRA DA SU NESAVJESNI POSTUPCI PRISUTNI U CRNOGORSKOM PRAVOSUĐU. KORUPCIJU, UTICAJ POLITIKE NA SUD I TUŽILAŠTVO I DUGO TRAJANJE POSTUPAKA ISTIČE DVIJE TREĆINE ISPITANIKA, A TEK NEŠTO MANJE OD TOGA NAVODI I LOŠU KADROVSKU I NEADEKVATNU KAZNENU POLITIKU, KAO I KONFLIKT INTERESA.

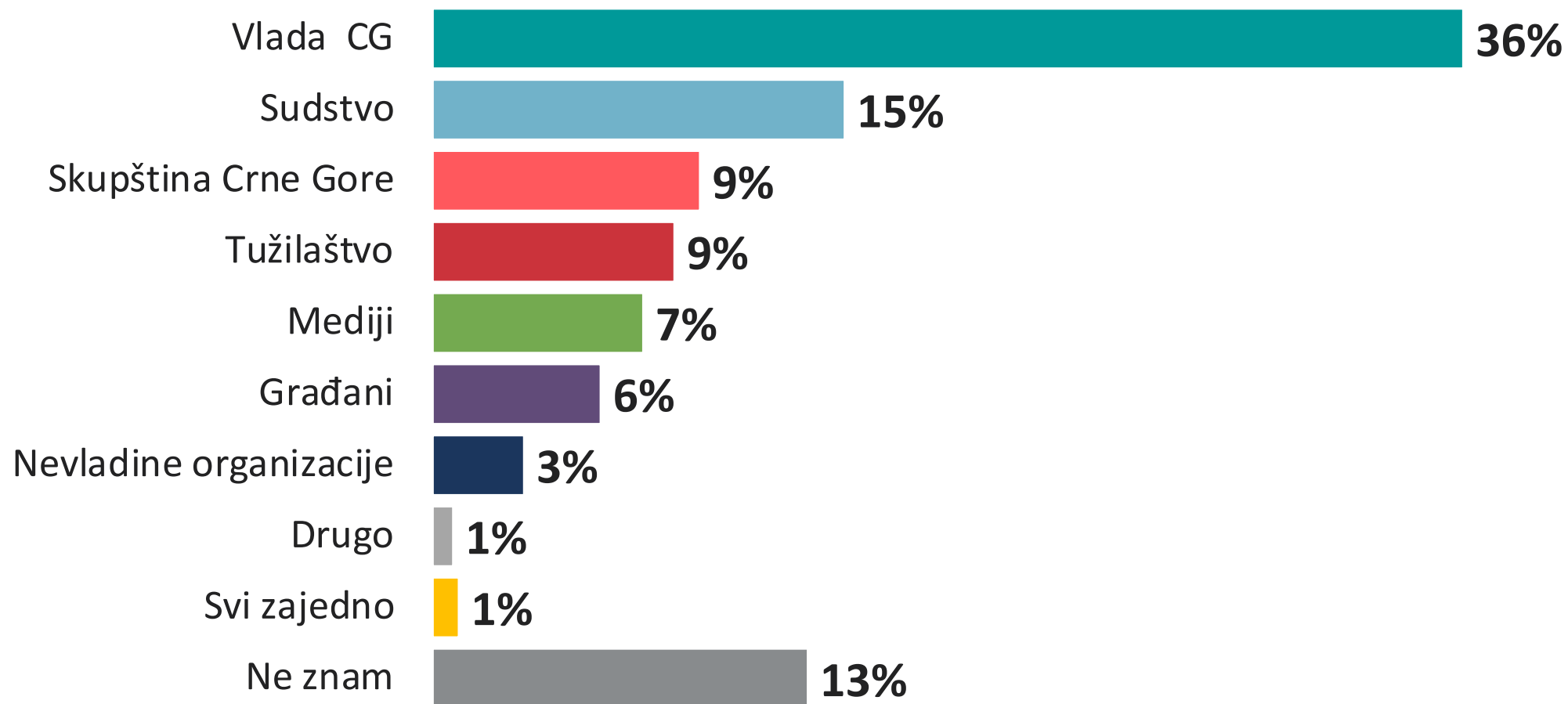

Baza: Ukupna ciljna populacija

Prema Vašem mišljenju, u kojoj mjeri su sljedeće pojave prisutne u pravosuđu Crne Gore? Molim Vas koristite skalu od 1 do 4, gdje 1 znači uopšte nije prisutno, a 4 znači prisutno je u velikoj mjeri (Odgovori 3 i 4)

Odgovornost za transparentnost pravosuđa

ZA GRAĐANE CRNE GORE, VLADA JE TA KOJA NOSI DALEKO NAJVEĆU ODGOVORNOST ZA TRANSPARENTNOST PRAVOSUĐA (36%). SLIJEDI SAM SEKTOR SUDSTVA (15%), SKUPŠTINA (9%) I TUŽILAŠTVO (9%).

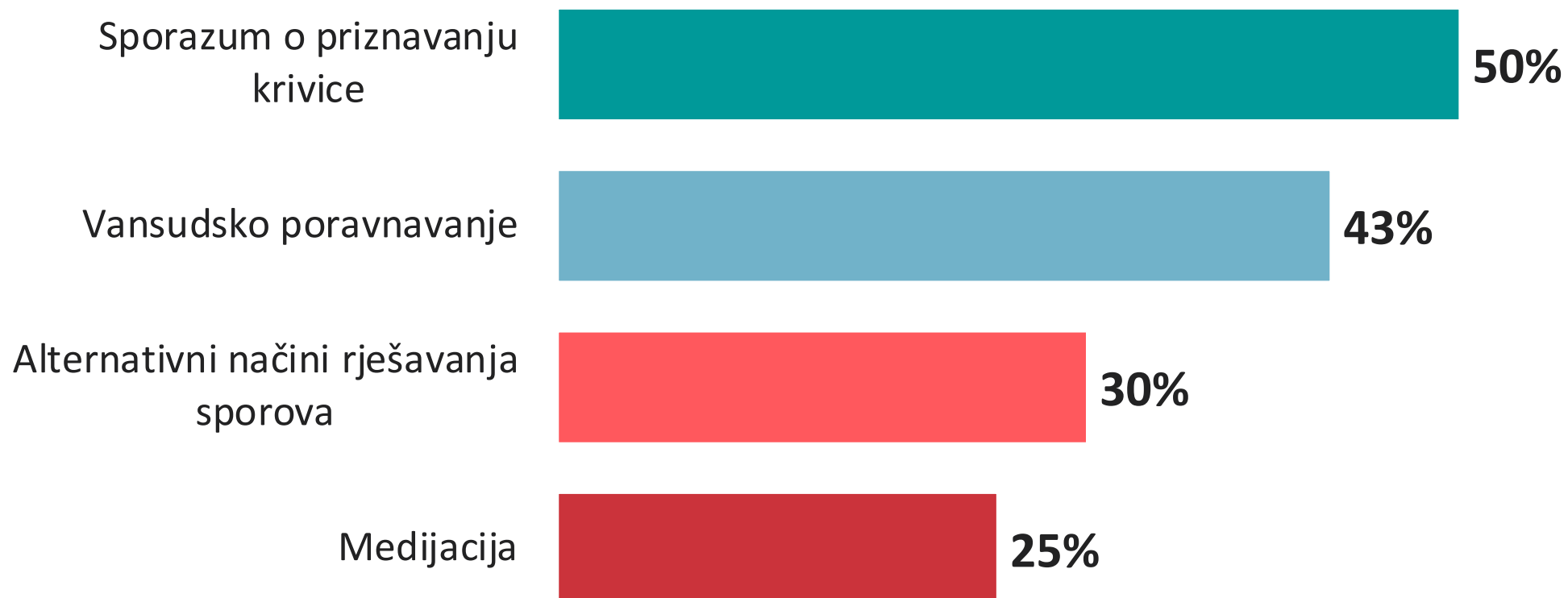

Baza: Ukupna ciljna populacija

Šta biste rekli, ko je najodgovorniji za podizanje nivoa transparentnosti pravosuđa?

Poznatost postupaka

S OBZIROM NA RELATIVNI NEDOSTATAK LIČNOG ISKUSTVA SA SUDOM, GRAĐANI SU PRILIČNO DOBRO INFORMISANI O NOVIM PRAVNIM INSTITUTIMA. TAKO POLOVINA ZNA ŠTA PODRAZUMIJEVA SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE, 43% JE UPOZNATO SA VANSUDSKIM PORAVNANJEM, 30% TVRDI ISTO ZA ALTERNATIVNE NAČINE RJEŠAVANJA SPOROVA, A ČETVRTINA SE SMATRA INFORMISANOM O MEDIJACIJI.

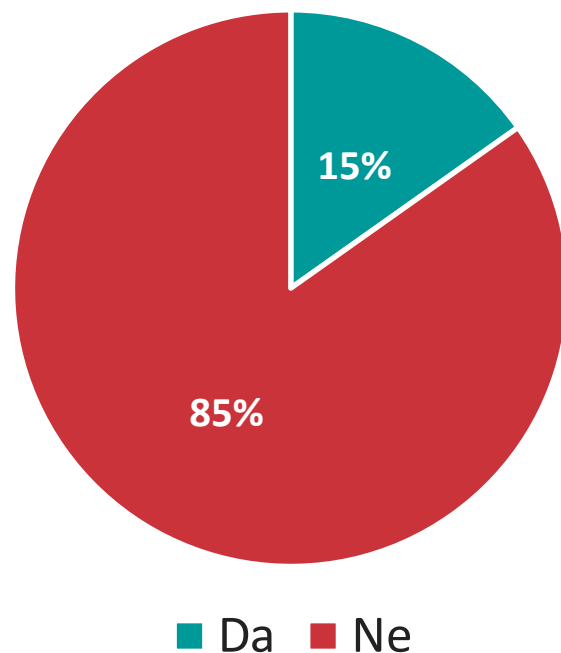

Baza: Ukupna ciljna populacija

Da li znate šta podrazumijevaju sljedeći postupci? (Odgovor DA)

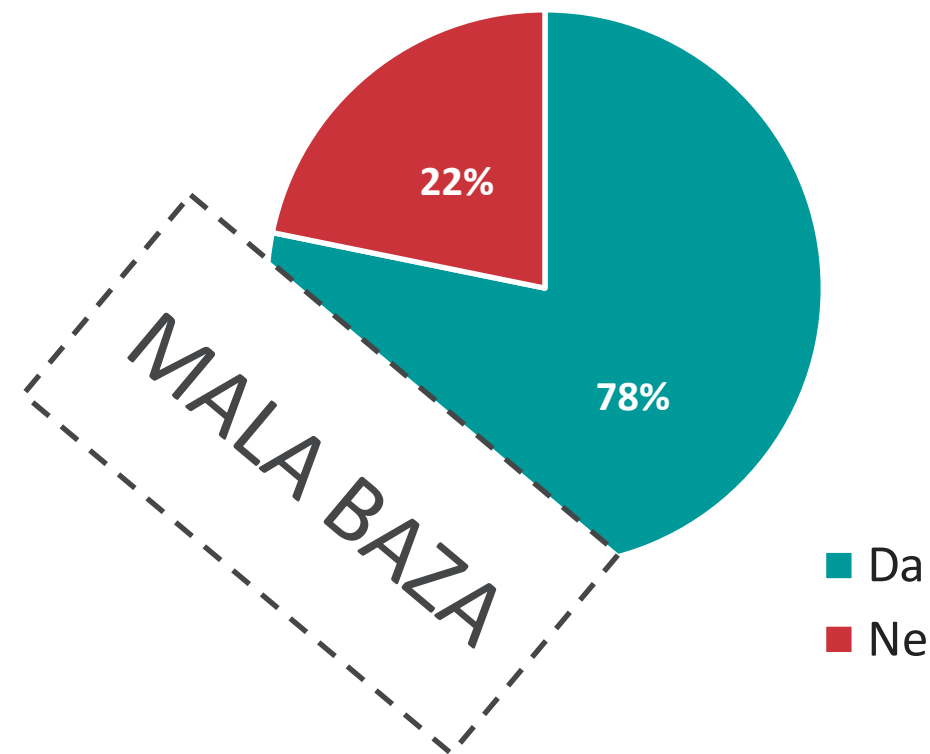
Iskustvo s medijacijom

15% ISPITANIKA KOJI SU IMALI NEKAKAV SUDSKI SPOR JE DOBILO PREPORUKU SUDA DA SE POSTUPAK RIJEŠI MEDIJACIJOM, A MEĐU ONIMA KOJI SU PRISTUPILI MEDIJACIJI VIŠE OD ČETIRI PETINE (85%) OCJENJUJE DA IM JE MEDIJATOR PRUŽIO DOVOLJNO JASNE INFORMACIJE.

Da li je vama lično sud preporučio da probate da riješite spor medijacijom?

Baza: Oni koji su imali lično iskustvo sa pravosudnim sistemom Crne Gore, N=160;

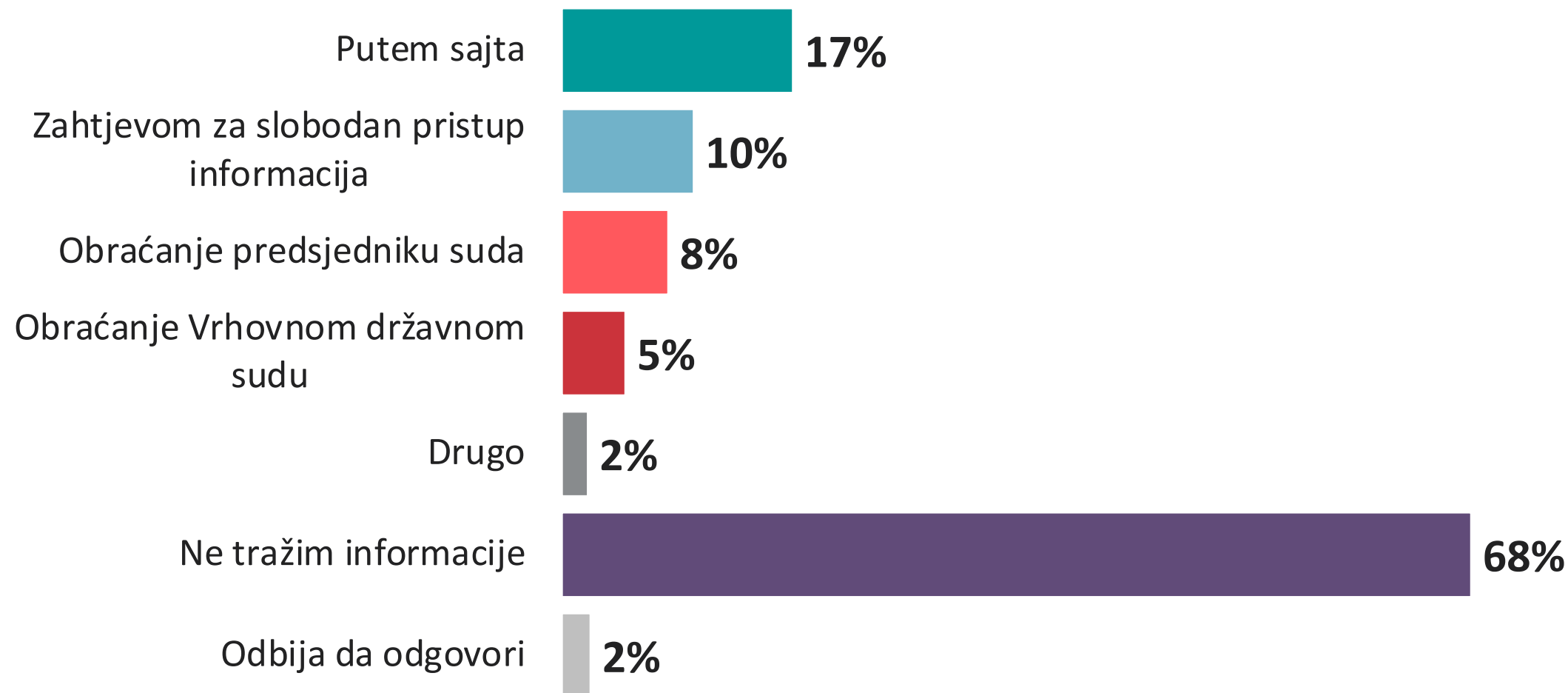

Da li je vama lično sud preporučio da probate da rešite spor medijacijom?

Baza: Oni kojima je lično sud preporučio da probaju da reše spor medijacijom, N=26;

Načini informisanja

OD ONIH GRAĐANA KOJI IMAJU POTREBU ZA INFORMACIJAMA KOJE SE ODOSE NA RAD PRAVOSUDNIH ORGANA, VEĆINA SE POKUŠAVA INFORMISATI PUTEM SAJTA, SVAKI DESETI KROZ ZAHTJEVE ZA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA, A MNOGO RJEĐE SE TO ODVIJA KROZ OBRAĆANJA NADLEŽNIMA U PRAVOSUĐU.

Baza: Ukupna ciljna populacija

Generalno, na koje sve načine dolazite do informacija koje su vam potrebne od pravosudnih organa?

Internet stranice sudova i tužilaštva

SKORO ČETVRTINA ISPITANIKA JE POSJETILA INTERNET STRANICU NEKOG SUDA ILI TUŽILAŠTVA (23%), ALI VEĆI DIO NJIH ISTIČE DA TAMO NIJESU NAŠLI SVE ŠTO IM JE U TOM TRENUTKU BILO POTREBNO.

- Da, jesam i našao sam sve potrebne informacije
- Da, jesam, ali nijesam našao sve potrebne informacije
- Ne, nijesam koristio

Da li ste nekad koristili zvanične internet stranice sudova ili tužilaštva? Ako jeste, da li ste na njima našli informacije koje su vam bile potrebne?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Brošure sudova i tužilaštva

OTPRILIKE SVAKI ŠESTI ANKETIRANI GRAĐANIN (16%) JE KORISTIO NEKU OD BROŠURA SUDOVA ILI TUŽILAŠTVA, A PREEVLAĐUJU ONI KOJI NIJESU ZADOVOLJNI INFORMACIJAMA KOJE TE BROŠURE SADRŽE.

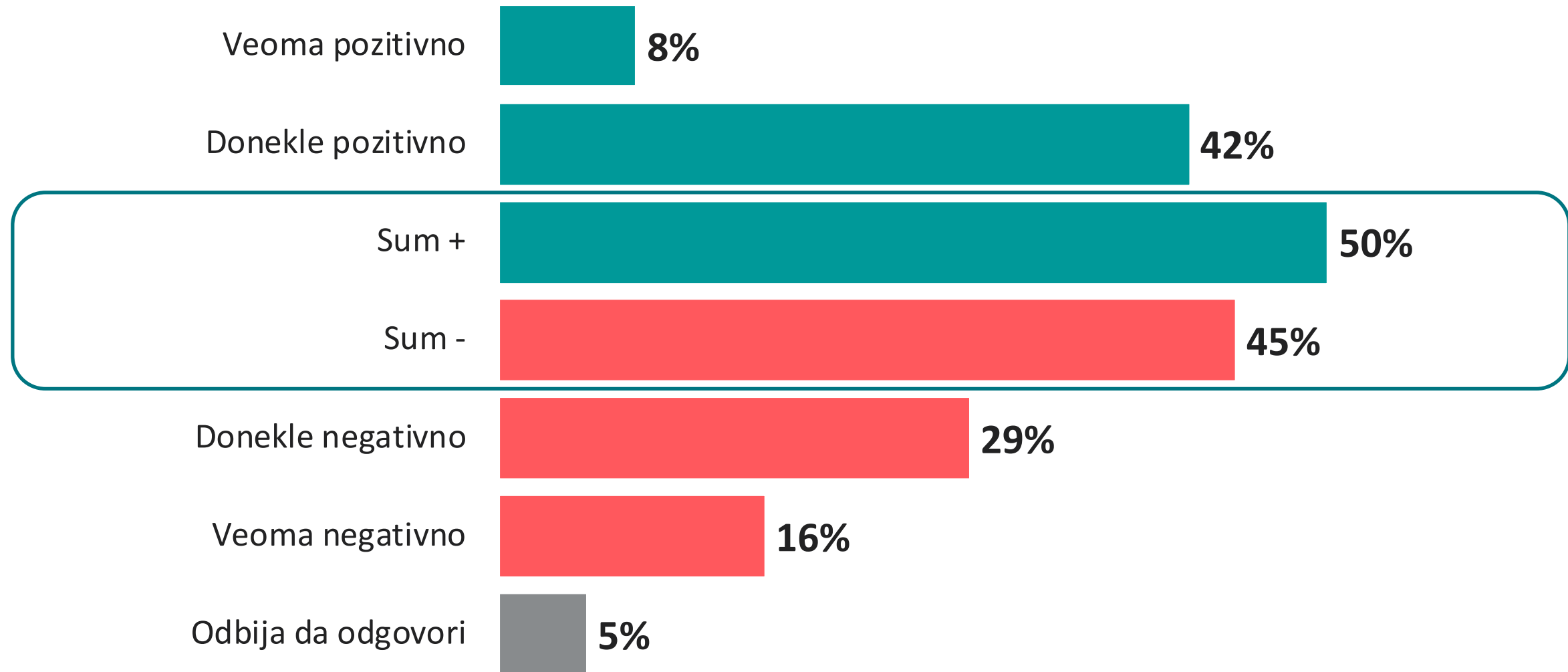
- Da, jesam i našao sam sve potrebne informacije
- Da, jesam, ali nijesam našao sve potrebne informacije
- Ne, nijesam koristio

Baza: Ukupna ciljna populacija

Da li ste nekad koristili brošure sudova ili tužilaštva? Ako jeste, da li ste u njima našli informacije koje su vam bile potrebne?

Uloga medija

IAKO JE MIŠLJENJE O ULOZI MEDIJA U PODIZANJU NIVOA INFORMISANOSTI GRAĐANA O PRAVOSUDNOM SISTEMU PODIJELJENO, IPAK PREEVLAĐUJU ONI KOJI NJIHOV RAD OCJENJUJU POZITIVNO (50% NASPRAM 45%).

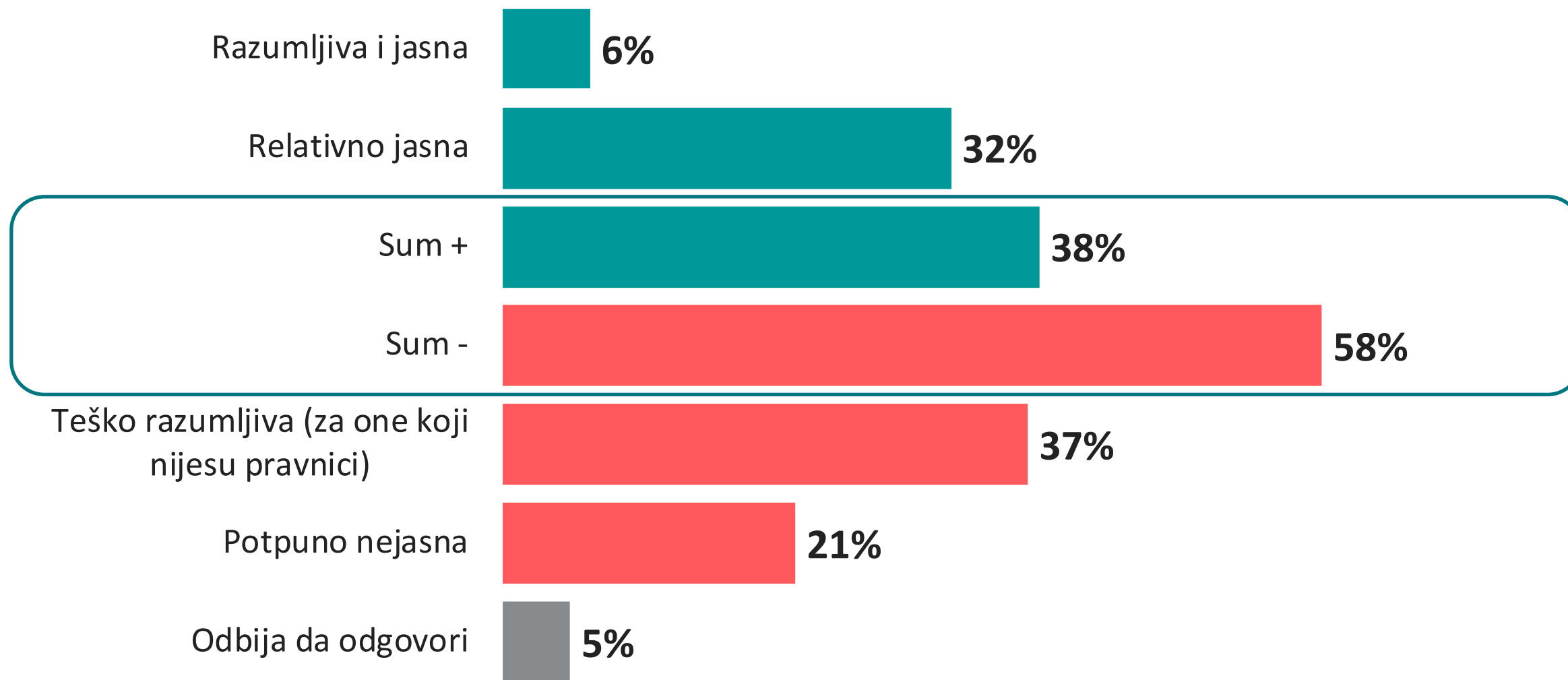

Baza: Ukupna ciljna populacija

Kako ocjenjujete ulogu medija u podizanju nivoa informisanosti građana o načinu funkcionisanja pravosudnog sistema?

Saopštenja za javnost

ŠEST OD DESET GRAĐANA SMATRA DA SAOPŠTENJA ZA JAVNOST SUDOVA I TUŽILAŠTVA LAICIMA NIJESU DOVOLJNO RAZUMLJIVA I JASNA.

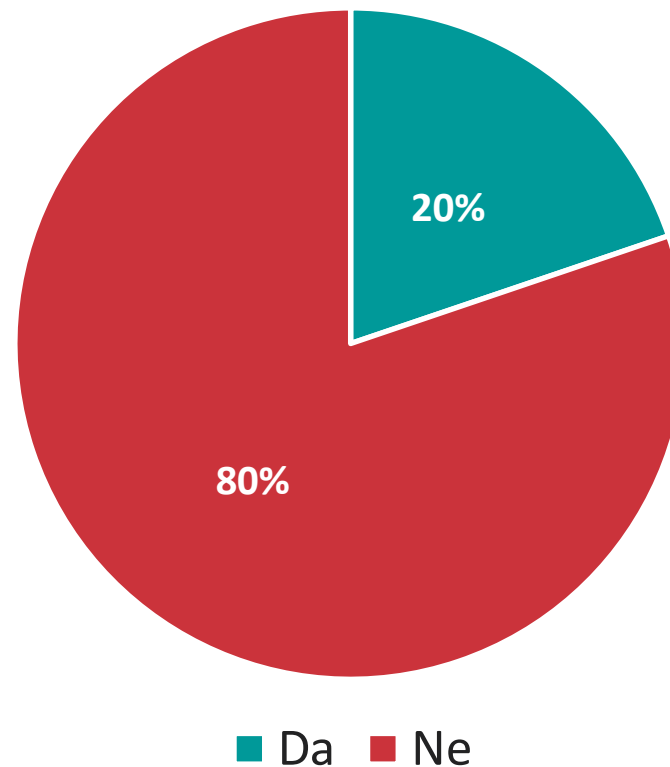

Baza: Ukupna ciljna populacija

Kako ocjenjujete saopštenja za javnost sudova i tužilaštva?

Istupanje u javnost sudija i tužilaca

GRAĐANI CRNE GORE SMATRAJU DA BI SUDIJE I TUŽIOCI MORALI DALEKO VIŠE DA SE OBRAĆAJU JAVNOSTI, DA OBRAZLAŽU SVOJE ODLUKE I DAJU STRUČNA MIŠLJENJA.

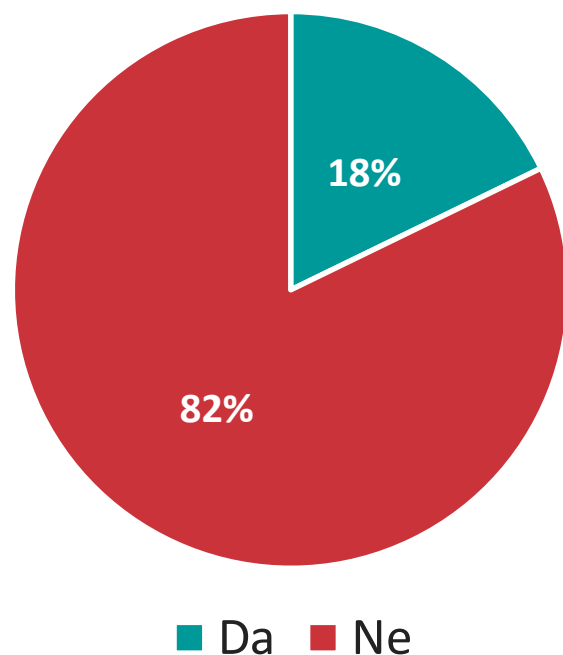

Baza: Ukupna ciljna populacija

Da li sudije i tužioc i dovoljno istupaju u javnost obrazlažući svoje odluke i davajući stručno mišljenje?

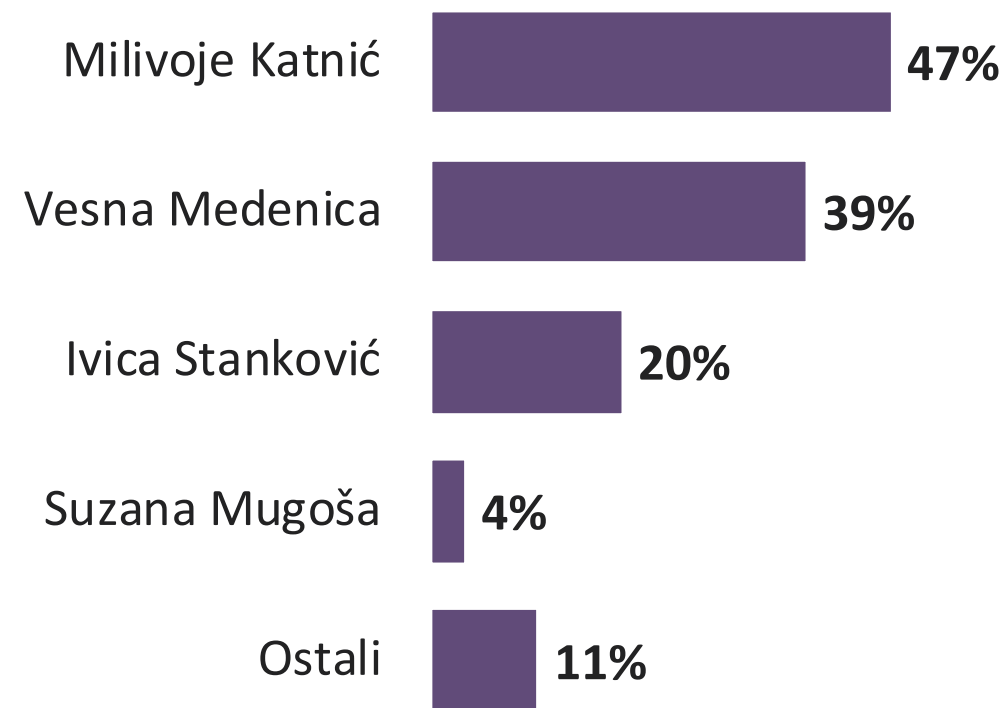
Prepoznatljivost sudija i tužilaca u javnosti

SVEGA PETINA ANKETIRANIH GRAĐANA ISTIČE DA ZNA SUDIJU ILI TUŽIOCA KOJI IMA ISTUPE U JAVNOSTI (18%), A POLOVINA OD TOG BROJA NAJVIŠE PREPOZNAJE MILIVOJA KATNIĆA (47%), POTOM VESNU MEDENICU (39%), A SLIJEDI SA ZNAČAJNO MANJOM PREPOZNATLJIVOŠĆU IVICA STANKOVIĆ (20%). SUZANA MUGOŠA JE JEDINA SUDIJA VAN RUKOVODSTVA PRAVOSUĐA KOJU JAVNOST PREPOZNAJE, A ONA VODI SLUČAJ KOJI SE U JAVNOSTI OZNAČAVA KAO „SLUČAJ DRŽAVNOG UDARA“

Da li znate nekog sudiju ili tužioca koji je u javnosti pričao javno o nekoj problematici?

Baza: Ukupna ciljna populacija;

Ime sudije ili tužioca koji je pričao ili priča o pravosuđu i pravnim pitanjima u javnosti.

Baza: Oni koji znaju nekog sudiju ili tužioca koji je pričao ili priča o pravosuđu i pravnim pitanjima u javnost, N=184;

Mišljenje o sudiji s kojim su imali neposredno iskustvo

VEĆINA ISPITANIKA SA LIČNIM ISKUSTVOM U SUDSKIM PROCESIMA POZITIVNO OCJENJUJE PREDSEDAVAJUĆEG SUDIJU NAVODEĆI DA JE POSTUPAJUĆI SUDIJA BIO LJUBAZAN I OBJEKTIVAN (59%).

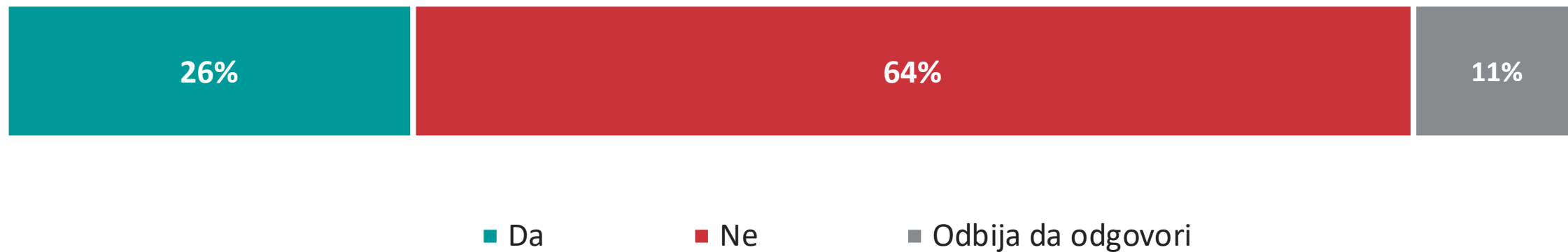
- Sudija je bio ljubazan i objektivan
- Sudija je bio neljubazan i pristrasan
- Odbija da odgovori

Baza: Oni koji su imali lično iskustvo sa pravosudnim sistemom Crne Gore, N=160;

U sudskom postupku u kojem ste učestvovali kako ocjenjujete postupanje sudije u vašem slučaju?

Sankcionisanje sudija i tužilaca

GOTOVO DVIJE TREĆINE GRAĐANA SMATRA DA U PRAKSI SUDIJE I TUŽIOCI NE PODLIJEŽU SANKCIJAMA ZA DJELOVANJE MIMO ETIČKOG KODEKSA.

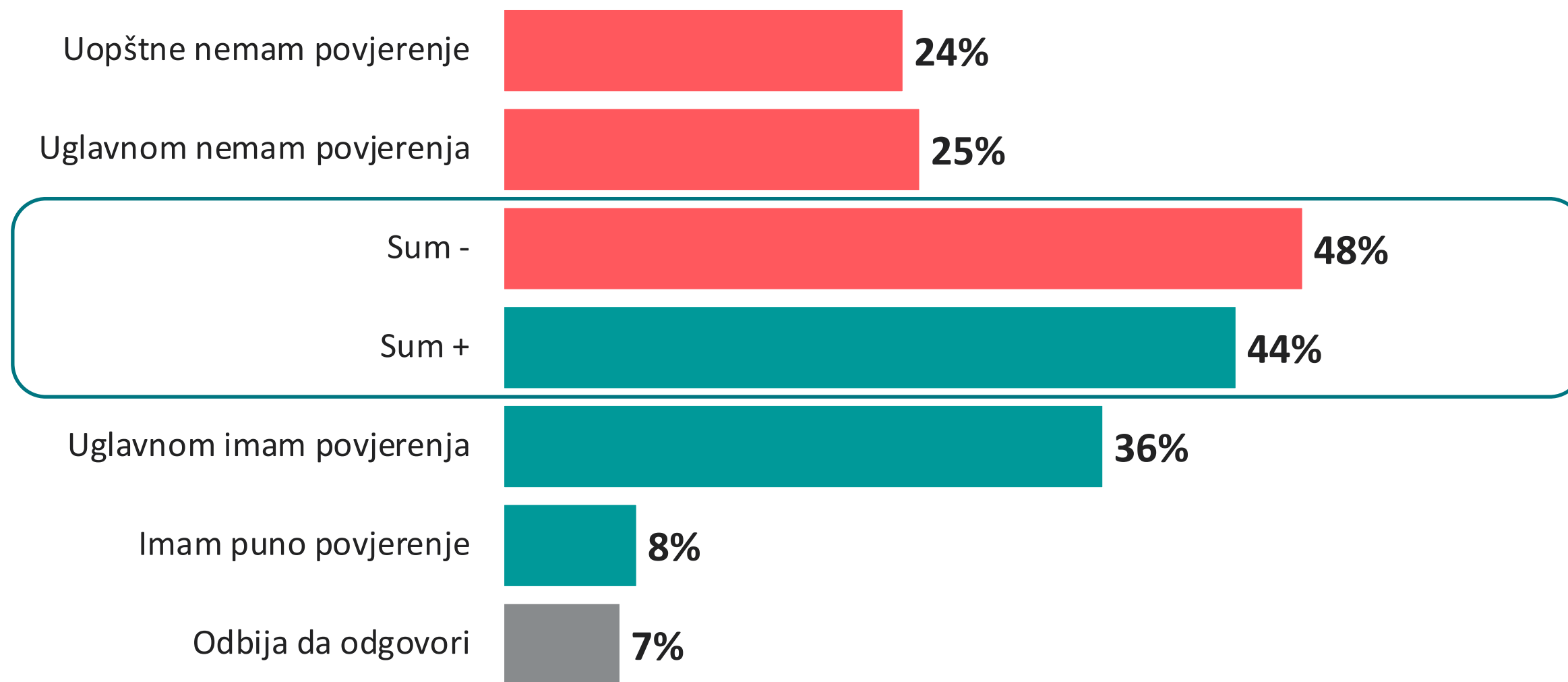

Baza: Ukupna ciljna populacija

Da li smatrate da u praksi sudije i tužiocci snose sankcije ukoliko ne postupaju u skladu sa etičkim kodeksom?

Mišljenje o nezavisnosti pravosuđa u Crnoj Gori

ČAK TRI PETINE GRAĐANA SMATRA DA PRAVOSUĐE NIJE NEZAVISNO OD IZVRŠNE VLASTI.

Baza: Ukupna ciljna populacija

Koliko je, po Vašem mišljenju, pravosuđe u Crnoj Gori nezavisno od izvršne vlasti (Vlade)?

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE

